

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi EKP büroo, direktiooni, ELKNU komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 17 (145) Reedel, 20. juunil 1958. a. X aastakäik

Kolmandat korda uudismaale

Instituudi komsomolikomitees käib iga päev paljusid üliõpilasi, keda huvitavad töötingimused viljakoristustöödel uudismaal. Paljud neist annavad ka otsekohe avaldused, et neid arvatakse instituudi brigaadi koosseisu uudismaale sõiduks.

Rõõm on vestelda nende noortega.

Nende otsust, aidata omalt poolt kaasa saagi kiirele kogumisele uudismaapõldudel, tuleb igati tervitada. Käesolevaks ajaks on esitatud juba üle poole saja avalduse. Juba on saabunud ka kollektiivseid soovide. Kõige massilisema neist esitasid laevaremonditeaduskonna õpperühma LK-23 kommunistlikud noored. Eesotsas komsomoligrupi sekretäri Zanna Tkatsenkoga on sellele alla kirjutanud kuusteist rühma üliõpilast. Arvukalt on avaldusi ka õpperühmadest O-21, O-45 ja K-61.

Isiklikult sõidan ma tänava suvel uudismaale kolmandat korda,

sest olen juba praktiliselt kogunud, et pole tõesti paremat vaheldust õppetööle ega majanduslikult kasulikumat suvevaheaja veetmise viisi kui sõit ja osavõtt viljakoristustöödest uudismaal. Juba põhimõtteliselt ei meeldi mulle mingi «olesklemine». Uudismaa tööst jääb aga kõigepealt enesele hea tunne, kuna oled saanud kaasa lüüa seal, kus vajatakse abi ja kus töötavad tublid noored üle kogu meie kodumaa. Samuti pole kahtlust selles, et nii sõit kui ka töö karastavad, olles seega heaks kooliks insenerikutsesse valmistumisel.

Lõpuks ei ole väikese tähtsusega ka see, et uudismaal teenitud raha on ilusaks lisasisetulekuks suvekuudel.

Niisiis, kallid kaasüliõpilased, olen veendunud, et meie uudismaalesõitjate read täienevad tublisti iga päevaga. Läheme ja lööme käed külge ka käesoleval aastal!

JULJUS VEDERMANN (O-65)

Preemiaid teaduslike tööde eest

Juuni algul toimus Ülelinnalise Üliõpilaste Teaduslike tööde Konkursikomisjoni koosolek, kus määrati Tallinna Linna TSN Täitevkomitee preemiaid 1957/58. õppeaastal valminud parimatele teaduslikele töödele.

Meie instituudi üliõpilastele määrati preemiaid järgmiselt:

I PREEMIA 1000 RBL.

1. Rita Aire, Keemia-mäeteaduskonna V kursuse üliõpilasele töö eest «Ehitusmaterjalide tootmise võimaluste uurimine diktüoneema kiltkivi mineraalse osa baasil».

Teaduslik juhendaja — Keemia-tead. kand N. Gerassimov.

2. Eda Suurorg, Leili Tari, Ants Arro, Enno Vahter ja Vello Mespak. Ehitusteaduskonna IV kursuse üliõpilastele töö eest «Poolkoksi kasutamine fillerina asfaltbetoonis».

Teaduslikud juhendajad — dots. R. Ambros ja dots. K. Kask.

II PREEMIA 500 RBL.

1. Jüri Kann ja Väino Milli, Keemia-mäeteaduskonna II kursuse üliõpilastele töö eest: «Ioonvahetusmeetodite kasutamine raua ja alumiiniumi eraldamisel ja määramisel põlevkivituhas».

Teaduslik juhendaja H. Vilbok.

2. Vello Selg, Mehaanikateaduskonna IV kursuse üliõpilasele töö eest «Emalleeritud ökonomiseritorude soojusülekanne».

Teaduslik juhendaja — dots. I. Opik.

3. Harry Jõgi, Keemia-mäeteaduskonna V kursuse üliõpilasele töö eest «Põlevkivibituumeni ja poolkoksi baasil asfaltmastiksi tootmise võimalustest».

Teaduslik juhendaja — dots. K. Kask.

4. Peet Horma, Mehaanikateaduskonna I kursuse üliõpilasele töö eest «Universaalmõõtrista tehnilisi täiustusi».

Teaduslik juhendaja — ass. H. Tammemägi.

5. Toivo Veske, Mehaanikateaduskonna IV kursuse üliõpilasele töö eest «Üleminekuüh-

tuste uurimine lineaarsetes elektirahelates».

Teaduslikud juhendajad — dots. P. Plakk ja dots. k. t. H. Jänes.

I ja II preemia saanud tööd otsustati esitada ELKNU Keskkomiteele aukirjadega autasustamiseks.

Konkursi komisjon otsustas esitada Kõrgema Haridule Ministriumile autasustamiseks järgmised tööd:

AUTASUSTAMISEKS VÄÄRTUSLIKE KINGITUSTEGA

1. Eda Suurorg, Leili Tari, Ants Arro, Enno Vahter ja Vello Mespak, Ehitusteaduskonna IV kursuse üliõpilased töö eest «Poolkoksi kasutamine fillerina asfaltbetoonis», teaduslikud juhendajad dots. R. Ambros ja dots. K. Kask.

2. Jüri Kann ja Väino Milli, Keemia-mäeteaduskonna II kursuse üliõpilased töö eest «Ioonvahetusmeetodite kasutamine raua ja alumiiniumi eraldamisel ja määramisel põlevkivituhas», teaduslik juhendaja — H. Vilbok.

3. Jüri Raudla, Toivo Sepp, Mehaanikateaduskonna IV kursuse üliõpilased töö eest «Mootori «Estonia-155» katsetamisest», teaduslik juhendaja — ass. V. Soodla.

AUTASUSTAMISEKS KHM AUKIRJAGA

Kõik eelpool mainitud tööd ja järgnevad autorid:

1. Georgi Samuel ja Väino Nutt, Ehitusteaduskonna IV kursuse üliõpilased töö eest «Mõningaid küsimusi betooni töödeldavuse määramisel ja projekteerimisel», teaduslik juhendaja — O. Vahelaid.

Osa ekspertkomisjonide — masinaehituse, poliitilise ökonomia ja majandusteaduse ning laevaehituse — vastutustundetute suhtumise tõttu oma ülesannetesse jäid neil aladel konkursile esitatud tööd läbi vaatamata.

E. KESKÜLA, Ülelinnalise Üliõpilaste Teaduslike Tööde Konkursikomisjoni liige

EKSAMISESSIOONILT

EHITUSTEADUSKONNA ESIMESEL KURSUSEL

Ehitusteaduskonna esimese kursuse neljal eesti õppekeelela õpperühmal algas kevadine eksamissessioon eksamitega võrkeeles ja geodeesias. Vaatleme siinkohal lühidalt, kuidas tulevased ehitusinsenerid neil kahel eksamil esinesid.

Peab kohe märkima, et neis ainetes on igatahes tööd tehtud, kuigi mitte kõigi õpperühmade ja üliõpilaste poolt ühtviisi. Tublilt vastasid õpperühma E-21 üliõpilased. Mõlemas aines saavutasid kõrgeima hinde JÜRI ENGELBRECHT, URMO KALA, JOEL KOPLIMÄE ja ÜLO SEOS. Oma vastustega paistsid silma ka Piret Sarv, Arvo Rumesen, Hillar Pauls ja mitmed teised. «Kolmesid» on siiani saanud kaks üliõpilast — Mati Melder ja Enno Pere. Kai Kibuvitsale ei saanud aga õppejõud sm. Veiher geodeesias rohkem välja panna kui «mitte-rahuldava».

Ilma puudulike hinneteta on kaks esimest eksamit läbinud õpperühm E-22. Tublimad on siin MÄRT JAAKSON, MATI PAJO ja ENN PAKRI kahe «viiega» ning Aadu Sillajõe, Tiit Sulling ja Ena Vaimel ühe «viie» ja ühe «neljaga».

E-21 ja E-22-ga umbes samal tasemel on ka õpperühm EA-24. Ainult väga häid hindeid on saavutanud siin neli inimest: PEE-TER KLAUSEN, ANDI MEISTER, MAANO KOPPEL ja ANTS TAMBERG, kuid ka «rahuldavaid» on kolmel üliõpilasel: Kalju Kuulil, Rein Liigil ja Mati Nurmisel. Endiselt nõrga õppe edukusega paistab sil-

Tubli ühiskondlikus tegevuses ja eeskujulik õppetöös. Nii peabki olema. Ehitusteaduskonna komsomolibüroo liige Harriet Zadda (E-85) andis raudbetoonkonstruktsioonide alal õppejõud sm. Kulbachile väga hea vastuse.

ma kursusekordaja ja kõva sportlane Ants Pugi, keda kursusekaaslastel nägid semestri jooksul väga harva. Aga noh, mis Pugi viga — tal juba jälle pikendus sügiseni.

Nõrgalt on esinenud eksamissessioonil õpperühm ES-23. Neljale üliõpilasele — Mihkel Kuusele, Ants Ritsole, Age Sillandile ja Mati Vahterile — oli sunnitud sm. Veiher nõrkade teadmiste pärast geodeesias välja panema puudulikke hinded. Ainult kaks meest — UDO ASMUS ja ENN TONISBERG saavutasid kõrgeimad näitajad. Selliselt edasi minnes võib kevadine eksamissessioon lõppeda õpperühmale ES-23 väga kurvalt.

Nigelalt sooritas oma esimese eksami — füüsika — dotsent Metsa juures ka õpperühm E-25. Siin oli tervelt viis inimest: Leonid Borubin, Alla Belostotskaja, Albert Semjonov, Anatoli Stepanov ja Emma Sultanova, kes ei suutnud eksamit üldse sooritada. Ja ega teistelgi asi kuigi kuldset läinud. Väga hästi vastasid ainult ILJA HARHUHIN, ALEVTINA LARIMOVA ja VIKTOR LEVTSSENKO.

On vaja, et õpperühmad E-21, E-22, EA-24 ei laseks pinget langeda ka järgnevatel eksamitel. ES-23 ja E-25 peavad aga endid tõsiselt kokku võtma.

V. SALUS

«Noh, olete viie üra teeninud!» lausub kõrgema matemaatika kateedri dotsent sm. Petersen kui õpperühma ME-23 üliõpilane Siiri Lainas on vastamise lõpetanud.

Poliitilise ökonomia kateedri õppejõud sm. Künnapuu märgib Revo Veselovi õppemärkmikku järjekordse «väga hea».

V. RAIDAMI fotod

Toimus kirjalik eksam

NSV Liidu Kõrgema Hariduse Ministri käskkirja Nr. 335 26. 03. 1958. a. kohaselt on kõrgemates õppeasutustes ette nähtud kolm eksami vormi ja nimelt: 1) suuline eksam piletitiga, 2) kirjalik eksam ja 3) suuline piletiteta.

TPI administratsiooni loal korraldati käesoleval eksamissessioonil kirjalik eksam aines «Ohutus- ja tuleõrjetechnika» rühmades IM-81, IM-82 ja MM-81.

Eksami küsimused (arvult kaks) olid valitud märksa laiemas sisuga kui tavaliselt eksamipiletitel esinevad küsimused ja haarasid 15—20% semestri jooksul ettekantud loengu materjalist.

Keskmine ajakulu eksami sooritamiseks oli 1 tund 38 min.

Eksami tulemused osutusid täiel määral rahuldavateks. Nii hinnati hindega «väga hea» 25,8%, «hea» 61,3%, «rahuldav» 11,3% ja hindega «mitterahuldav» 1,6% esitatud töödest.

Selleks, et selgitada millist eksami vormi pooldavad üliõpilased korraldati rühmades peale eksamit vastav küsitlus. Selgus, et kirjalikku eksamit eelistasid 43,1%, suulist ilma piletiteta 38,3% ja suulist piletiteta 18,6% üliõpilastest.

Kirjalikku eksami pooldajate arvates on õppejõul võimalik õiglasemalt hinnata kogu rühma ja ka iga üksiku üliõpilase teadmiste taset, kuna siin on tegemist suure arvu vastustega ühele ja samale küsimusele.

Edasi avaldati arvamist, et üliõpilasel on üldreeglina palju kergem kirjalikult väljendada oma mõtteid kui suuliselt.

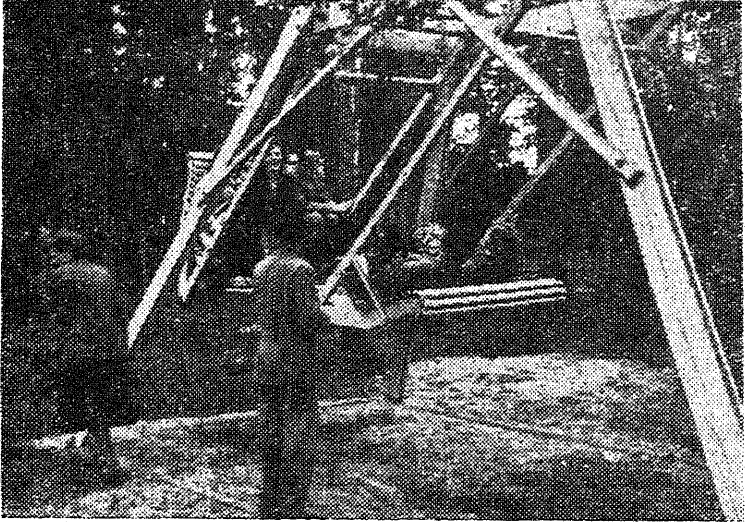
Õppejõu seisukohalt tuleb kirjalikku eksamit eelistada väiksemahuliste õppeainete puhul, kuna siin on tõsisem raskusi nõuetava arvu ja võrdse erikaaluga eksamipiletite koostamisel.

E. KIKERPILL

EKSAMISESSIOONILT

Kui olime Kloogal

Teatavasti korraldati tänava TPI XII Kunstilise Isetegevuse ja Omaloomingu Olümpiaadi ja TPI IX Spartakiadi võitjate autasustamisõhtu TPI Spordibaasis Kloogal. Juuresolevalt toome mõned fotod sellest tähelepanuväärsest sündmusest, mis tuleks muuta traditsiooniliseks ja edaspidi organisatsiooniliselt paremini ette valmistada.

Aega veedeti mitmeti. Uheks lõbusaks võimaluseks oli kindlasti kiikumine.

Laevaremonditeaduskonna — olümpiaadi üldvõitja — esindajad üliõpilased Hutorjanski ja Moskalenko võtavad vastu diplomi ja rändauhinna.

TPI kehalise kasvatus ja spordikateedri juhataja sm. Erm annab autasu üle ehitusteaduskonna ühele aktiivsemale sportlasele ja spordiorganisaatorile üliõp. Jaak Veski.

«Lääv ja vesi juba päris soojad!» seletab Jaan Rohusaar õhutades teisi samuti proovima.

H. Araku fotod

VORMIMÜTS KOHUSTAB

TPI vormimüts on kujunduselt kahtlemata väga hästi õnnestunud — lausa rõõm on vaadata meie üliõpilasi seda kandmas. Oma müts — see liidab meie suure pere endisest veelgi tihedamaks tervikuks.

Igas elujõulises ja püsivas kollektiivis tekib ajapikku rida väärtuslikke traditsioone, mis arenevad ja tugevnevad koos nende kandjatega. TPI on jõudnud juba eluikka, millal traditsioonide teke ja areng peaks toimuma vägagi elavalt. Ekslik oleks arvata, et mingi traditsioon võiks tekkida iseenesest. Ei — traditsioon sünnib harilikult mõtteväljatusega kollektiivi ühe liikme peas; edasijutustatult nakatab see naabreid, kes arendavad ja täiendavad selle mõtte ideeks ning levitavad seda. Ja kui see idee on tõesti terve ja väärtuslik, siis vallutab see õige pea kogu kollektiivi. Niisiis, traditsioone ei saa kehtestada määrustega väljaspoolt, vaid need peavad sündima ja kasvama välja kollektiivi enda südamest, s.o. kogu hingega kollektiivi kuuluvate parimate inimeste südamest.

Näiliselt on autor kaldunud teemast kõrvale: alustas juttu vormimütsist, kõneleb aga hoopis traditsioonidest!

Ei — ta ei kaldunud teemast kõrvale.

Tõsi — meil on nüüd olemas oma vormimüts, pealegi hästi õnnestunud müts. Kuid meil puudub veel oskus seda väärtuslikult kanda; teiste sõnadega: meil puuduvad alles vormimütsi kandmisega seotud traditsioonid. Sääraste traditsioonide loomine peaks olema mõndil TPI kollektiivi üheks südameasjaks, sest kui me ei loo oma mütsi kandmisega seotud terveid traditsioone, kipub üliõpilastes maad võtma väärkujutus, et vormimüts annab küll õigusi, aga ei pane peale mingeid kohustusi. Paljud meie üliõpilastest nähtavasti kujutlevadki juba asja nii. Tooksin mõned illustreerivad näited.

Tormab salkkond esimese kursuse naisüliõpilasi trammile, valjusti kilgates ja käratsetes, nagu tahes kõigile vagunisõitjatele selgesti märku anda, et eks te pimedad näe ometi, et meie oleme TPI üliõpilased, sest meil on vormimütsid peas! Sealjuures aga unustati hoopis, et inimesed otsustavad kaasinimeste üle esmajoones nende käitumise järgi ja see otsus on seda kriitilisem, mida rohkem teatakse kritiseeritava ühiskondlikust positsioonist. Olla üliõpilane tähendab aga esindada üsna kõrget ühiskondlikku positsiooni, sellist, mis ei tohi lubada endale käitumist, mis kutsus muige konduktori ja kaasreisijate nägudele.

Või teine iseloomulik tähelepanek meesüliõpilaste käitumisest trammis, vormimütsid peas. Kõneldakse mingisugusest kahtlase väärtusega seiklusest ja nii kõvasti, et terve vagunitäis sõitjaid kuulgu. Lendavad repliigid, nagu: «Oli see alles kõva võdmine!» jms. Olgu sel puhul öeldud, et viisakas inimene ei aruta sääraseid asju avalikus kohas võõraste kõrvade kuuldud; trammis aga tuleb jutelda nimelt alati võimalikult vaikelt, et mitte segada kaasreisijaid ega tarbetult tõmmata endale tähelepanu.

Piinlik on jälgida ka juhtumeid, kus laskutakse labasesse sõnavõttu konduktoriga.

Vaadelgem meie üliõpilaste käitumist näiteks Balti jaama peatuses hommikul kella kaheksa paiku. Alati leidub neid, kes ei häbene tungida trammile eesuksest või tekitada rüselust tagaukse juures — endil vormimütsid peas! Mõeldagu ometi, et iga säärane üliõpilane kannab nähtamatult kuid kõigile selgesti loetavat plakatit: «Mina olen TPI üliõpilane, aga rikum korda, ei hooli liiklusemäärustest, instituudi heast nimest ega isiklikust väärkujutusest!»

Paljud meie noormehed ilmselt ei tea ka seda, et vormimütsi kandes ei sobi tänaval suitsetada. Traditsioonidega reguleerima-

ta on meil alles ka tervitamise küsimus. Paljud noormehed-vormimütsikandjad ilmselt on arvamisel, et tervitamisel ei tõsteta vormimütsi peast; piirduktakse noogutamisega. Seda hämmastavat fakti on märganud müüduki kõik TPI õppejõud, aga juttu on teinud sellest enne mind ainult kolleeg ROOTOR (vaata luuletusi «Tallinna Poliitehniku» numbris 10—12). Tuleb mulle näiteks vastu paar — üks nais-, teine meesüliõpilane, keda ma mõlemaid õppejõuna küllaldaselt tunnen ja seepärast, austades naisüliõpilase sooeelist, tervitan — üsna tavalisel viisil — kergitades kaabut. Naisüliõpilane noogutab ja — vaata ning imesta — meesüliõpilane noogutab ka ja kõik! Raske on küll uskuda, aga siiski on vist võimalik, et neist noortest kumbki oma teadmatusest ei märganudki, et esimese kasvatamatu käitumise fakti, nii jäme, et sellest piisaks kasvõi kuramaaži katkestamiseks tiitralapse poolt. On mõistetav, kui algkooli poisike kohates tänaval oma õpetajat kohmas «tere» ning unustab ehmatuses mütsi pähe paigale, kuid on andestamatu, kui üliõpilane oma neiu kõrval toimib samuti. Seda nähtust nimetatakse mihakluseks ja see väärneb ainult halastamatult väljanaermist.

Omaette tõsiseks probleemiks on meesõppejõudude ja naisüliõpilaste tervitusvahetuse asjaliku traditsiooni loomine. Millised raskused siin siis esinevad? Esiteks — tervitamise algatuskohustus on siin sageli vaieldav. Tõesti — vanem meesõppejõud võib mõelda, et vanus ja positsioon annavad talle küllaldaselt kaalu noorte naisüliõpilaste sooeelise ületamiseks, ega suvatse seepärast oma naisüliõpilasi tervitada. Samad naisüliõpilased aga võivad jälle toetuda oma vaieldamatule sooeelisele, ega mõtlegi hakata oma meesõppejõudu tervitama. Ja nii kujunebki veider olukord ebamäärase vahetusega: kõnnitakse teineteisest tervitamatu mõda, mõlemapoolse väikese ebameeldiva tundega südames.

Teiseks — olukorda komplitseerib tunduvalt tõsiasi, et vastastikuse tuntuse määrad on üliõpilasel ja õppejõul suuresti erinevad. Iga üliõpilane tunneb oma õppejõudu n. ö. läbi ja läbi, suhtes 1:1, samal ajal kui õppejõud tunneb oma üliõpilast kõigest suure kollektiivi liikmena, n. ö. suhtes 1:n, kus n on üliõpilaste arv, kellega tal on ja on olnud tegemist. Kui õppejõud näiteks loeb oma kursust suurele voo rule (kuni 200 üliõpilast!), ega anna ise igas rühmas praktilisi tunde, siis ta paratamatult peaaegu ei tunnegi nende rühmade üliõpilasi, kellega ta ei tööta rühmiti. Järelikult ei võigi oodata, et selline meesõppejõud saaks oma nüisuguseid naisüliõpilasi kui «tuttavaid» tervitada.

Endast mõistetavalt poleks õigustatud ka säärane range juhend, et iga meesõppejõud tervitab esimesena iga vormimütsiga naisüliõpilast, sest siis tekitaks palju tühipaljaid leppetervitusi võhivõõraste isikute vahel, mis oleks vastuolus seltskondliku tervitamise üldise kombega, matkides tarbetult sõjaväelisi erikombeid.

Olles seda küsimust üsna põhjalikult kaalunud, julgen esitada järgmise ettepaneku üldiseks arutamiseks, oodates selle kohta sõnavõtte niihästi üliõpilaste kui ka õppejõudude hulgast.

Iga vormimütsi kandev naisüliõpilane, kes tunneb vastutulevat meesõppejõudu jooksva või mõõdund õppevahetuse kaudu, annab sellest kuidagi (näiteks kerge peanoogutusega) vastutulejale märku. Säärast märguannet ei tuleks tõlgendada tervituse algatusena, vaid tervituse vastuvõtuks valmisoleku märgina (mis vastaks naisisiku poolt esimeseks käesirutamisele tervitamisel koos käepigistusega). See märguanne kohustaks iga juhul meesõppejõudu oma (mistahes põhjusel vähetuntud või mitetuttavlikku) naisüliõpilast kom-

bekohaselt tervitama; ja alles pärast seda tervitaks naisüliõpilane vastu tavalisel viisil. Täheleb — naisüliõpilane, kasutades oma sooeelist, sunniks nii väga viisakalt meesõppejõude tervitama esimesena, vabastades need ühtlasi piinavast kahtlusest — kas vastutuleja naisüliõpilane kuulub või ei kuulu tema üliõpilaste hulka.

Arvan, et sellise, või mingi selletaolise kokkuleppe baasil saaks seda keerulist psühholoogilist kombealast küsimust lahendada, arendades sellest terve ja tugeva traditsiooni, mis tublisti tihendaks TPI üliõpilaste ja õppejõudude ühte perre kuuluvuse tunnet.

Lõpetan sooviga, et kõik TPI suure pere liikmed, tema juhtkond ja organisatsioonid paneksid pead tööle sisukate mütsitraditsioonide algatamiseks-loomiseks, et juba järgmisel õppeaastal uutele üliõpilastele mütsi kätte andes võiksime teha seda kuidagi eriti pidulikult ja ühtlasi jutustades, kuidas nimelt seda mütsi väärkalt kantakse. Ärme unustame, et vormimüts kohustab ühtviisi kõiki TPI-lasi, kuigi teda kannavad ainult üliõpilased!

O. RUNK

EA-64-s

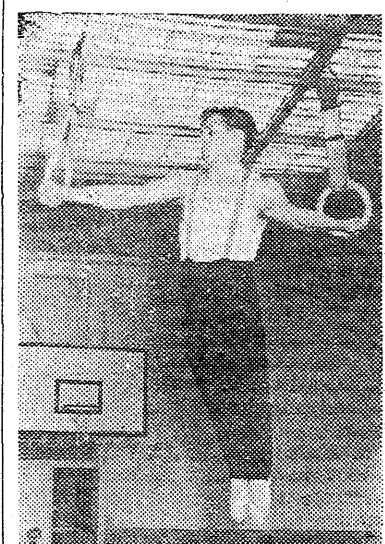

«Kes neid teab kuis kõik see algas...»

7. juunil k. a. läbis õpperühma EA-64 rõõmus uudis: kaks eesrindlikku üliõpilast — Milvi Kaasik ja Väino Soonike ühendasid oma elutee. Hoolimata pingsast eksamisesiooniist leidis peaaegu terve rühm aega, et koos suure lilekimbuga ja lõbusa tujuga minna noorpaarile õnne soovima.

Lõbusat tuju jätkus hommikuni.

Rühmakaaslased

TPI absoluutse tšempioni nimetuse sportlikus võimlemises saavutas õpperühma MM-27 üliõpilane A. Palkman.

Pildil: Absoluutne tšempion sooritamas harjutusi rõngastel.

Toimetaja V. GARINA